

نکاتی که تحویلداران باید به آن توجه کنند

مطالعات انجام گرفته در کشورهای مختلف، نشان داده است اسکناس هایی که پیاپی از دست انسان ها به یکدیگر انتقال می یابند، می توانند میکروب ها را بر اثر تماس منتقل کنند. قدیمی ها می گفتند؛ پول، چرک کف دسته! این جمله بسیار عاقلانه است. پول تقریباً از چرک کف دست هم آلوده تر و کثیف تر است. اسکناس های کاغذی در همه جا مورد استفاده قرار می گیرند و تمامی مشاغل بویژه تحویلداران بانکها با آن در ارتباط هستند، غافل از این که این اسکناس ها ناقل خوبی برای عوامل بیماری زا محسوب می شوند. به گفته کارشناسان امر و بر اساس شاخص های منتشر شده از سوی بانک جهانی، اسکناس ۷۰ نوع بیماری را به انسان منتقل می کند، به همین ترتیب هر چه نقل و انتقال اسکناس کاهش یابد، بهداشت عمومی نیز افزایش می یابد.

یاد گذشته ها بخیر

در گذشته، انسان ها با سکه های طلا و نقره معاملات خود را انجام می دادند. خصوصیات این دو فلز چنین بوده که خود عامل ضد باکتریایی داشته اند و با شستشویی ساده نیز آلودگی آنها از بین می رفته است. البته در آن زمان به خاطر آلودگی میکروبی، این سکه ها را نمی شستند بلکه برای این که شفافیت به سکه های طلا و نقره برگردد از سرکه یا ابلیموی ترش برای شستشوی آنها استفاده می کردند.

این مواد با توجه به خاصیت اسیدی خود از عوامل ضد عفونی کننده محسوب می شوند. به همین علت براق کردن سکه ها، موجب ضد عفونی آنها نیز می شد اما با کم شدن منابع و مخازن طلا و نقره و پیشرفت علم و فناوری، پول فعلی یا اسکناس به بازار آمد که دیگر قابل شستشو نیست.

مشکلات اسکناس

در کنار همه خصوصیات ارزنده و ارزشمند، استفاده از اسکناس دارای معایبی هم هست. اسکناس آلودگی های میکروبی و انگلی را به خود جذب و منتقل می کند. در عین حال غیر قابل شستشو و ضد عفونی کردن است و متأسفانه به دلیل دست به دست شدن پول میان اشخاص با مشاغل مختلف (بهداشتی و غیربهداشتی) استفاده همگانی نیز دارد. به همین دلیل هنگام معامله علاوه بر آلوده شدن، آلودگی را نیز به افراد جامعه انتقال می دهد. از طرف دیگر، شناسایی پول آلوده از غیر آلوده ناممکن است. یک اسکناس بسیار تمیز می تواند حامل میلیون ها میکروب باشد.

مجموعه بیماری ها

در اوایل دهه ۱۹۷۰ مواردی از وجود میکروب های بیماری زا بر روی اسکناس های کاغذی در کشور امریکا گزارش شد. بیشترین عوامل بیماری زا که از طریق اسکناس منتقل می شوند، باکتری ها هستند. ویروس نیز روی اسکناس می تواند تا مدتی فعال باقی بماند.

میکروب‌ها، انگل‌ها، قارچ‌ها و باکتری‌ها بر اثر خصوصیات بیولوژیکی، عمرهای متفاوتی دارند و در مدت زمان کوتاهی خارج از بدن انسان زنده می‌مانند؛ اما چنانچه اسکناس مقداری مرطوب باشد، احتمال رشد باکتری، انگل و قارچ در آن بیشتر است. هر چه آب و هوا خشک باشد، احتمال انتقال بیماری از طریق اسکناس‌ها کمتر می‌شود.

همه چیز از همه جا

روی اسکناس تنها میکروب یافت نمی‌شود؛ بلکه همه چیز را می‌توان از همه جا پیدا کرد. در بعضی کشورهای غربی نظیر اسپانیا به صورت تصادفی اسکناس‌ها از نظر کوکائین، بررسی و مشاهده شده که ۸۰ درصد آنها آلوده به کوکائین بوده است.

کم توجهی جامعه

آنچه مسلم است، در جامعه از نظر آموزش عمومی، درباره خطراتی که استفاده از پول آلوده برای انسان ایجاد می‌کند، کار مهمی صورت نگرفته است. در حقیقت این فرهنگ برای همه افراد جامعه نهادینه نشده است که بدون شستشوی دست‌ها قبل از غذا، از مواد غذایی استفاده نکنند.

در بسیاری موارد، متصدیان اماکن تهیه و توزیع مواد غذایی، مانند ساندویچ‌فروشی‌ها، خود هم مسوول سرو غذا و هم مسوول دریافت بهای غذایی فروخته شده را به عهده دارند و طبیعی است که اقدامی نیز برای رعایت بهداشت نمی‌توانند صورت دهند. از طرف دیگر در این گونه اماکن به دلیل عدم وجود محلی برای شستشوی دست، مراجعان بدون شستن دست‌ها، اقدام به خوردن غذا می‌کنند. حتما دیده‌اید گاهی کسبه و متصدیان مشاغل مختلف از جمله فروشندگان و خریداران ضایعات که به خرید و فروش وسایل بیمارستانی یا حمل‌وسایل با ضریب آلودگی بالا اقدام می‌کنند، آنها نیز هنگام کار از پول استفاده می‌کنند و باعث آلودگی پول می‌شوند.

پولهای پلاستیکی

در سال ۱۹۸۳ میلادی، اسکناس‌هایی از جنس پلیمر در کاستاریکا و هائیتی به چاپ رسید. در سال ۱۹۸۸ استرالیایی‌ها نوعی اسکناس پلاستیکی از جنس پلیمری مخصوص ساختند که در سال ۱۹۹۶ به عنوان اولین کشور، اسکناس‌های پلیمری را به گردش انداختند. از آن تاریخ به بعد، برخی کشورهای دیگر هم اسکناس‌های پلاستیکی را وارد چرخه اقتصاد خود کردند. اسکناس‌های پلاستیکی، دوام بیشتری نسبت به اسکناس‌های معمولی دارند و جعل آنها هم بسیار مشکل‌تر است. اسکناس‌های پلاستیکی از جنس پلیمر صاف و بدون تخلخل، تولید و برای محافظت و تمیزی بیشتر با یک لایه روکش پوشانده شد که این اسکناس‌ها از نظر بهداشتی مطمئن‌تر هستند و میکروب‌ها سخت‌تر روی آن دوام می‌آورند.

توجه ویژه

اگرچه تاکنون هیچ بیماری مشخص بالینی در ارتباط مستقیم تماس بدن با اسکناس به ثبت نرسیده است ولی انتقال میکروب های مقاوم از فردی به فرد دیگر می تواند قابل توجه باشد، حتی اگر ابتدا فقط باکتری ها در بدن موجود گیرنده سکنی گزیده باشند.

این میکروب ها بعدها ممکن است در صورتی که فرد بستری باشد یا این که سیستم ایمنی بدنش ضعیف شود، از نظر بالینی عفونت چشمگیری ایجاد کنند. این آلودگی ممکن است در انتقال میکروب های مقاوم در برابر آنتی بیوتیک ها یا میکروب ها که به طور بالقوه زیان آور هستند، نقش موثری را ایفا کند.

با توجه به این که تحقیقات انجام شده در نقاط مختلف جهان وجود آلودگی و عفونت را در اسکناس های کاغذی به اثبات می رساند و با توجه به رشد سریع باکتری و ایجاد معضلات پوستی و چشمی، باید به این مساله توجه ویژه شود.

کارتهای نجات بخش

در حال حاضر ۷,۳ میلیارد برگ اسکناس در ایران در دست مردم است که با توجه به جمعیت ۷۰ میلیون نفری کشور، سرانه هر فرد ۱۰۰ برگ می شود. این در حالی است که در کشورهای صنعتی، سرانه هر فرد ۱۲ تا ۱۶ برگ اسکناس است و حتی سرانه اسکناس برای هر فرد هندی و پاکستانی ۴۰ تا ۵۰ برگ است.

در ایران، سالانه ۱۲۰ میلیارد ریال برای جمع آوری و امحای اسکناس ها هزینه می شود. کارتهای الکترونیکی هزاران فایده دارند بویژه با افزایش جمعیت، مبادلات نیز افزایش یافته و ضرورت نیاز به این کارتها بیشتر شده است و از این راه می توان انتقال این بیماری ها و میکروب ها را تا حد زیادی کاهش داد.

در مطالعه ای که سال ۱۳۸۴ در خصوص آلودگی باکتریایی انواع اسکناس های کاغذی در ایران انجام شد مشخص شد؛ ۴۶ درصد از انواع اسکناس های کاغذی باکتری های گرم مثبت و ۵۴ درصد باکتری های گرم منفی دارند. به عبارت دیگر صددرصد اسکناس ها آلودگی میکروبی داشتند.

همچنین این مطالعه نشان داد؛ بیشترین میکروب های جدا شده از اسکناس ها، باکتری های بیماری زای شناخته شده ای هستند که مولد بیماری های مختلف در انسانند. در این مطالعه، نتیجه گرفته شد که اسکناس های رایج در سطح کشور به طور معمول آلوده به باکتری هستند و آنها را می توان یک خطر بالقوه برای افراد جامعه در نظر گرفت. این باکتری ها برای کارکنان بانکها و افراد مسن، کودکان و افراد دارای نقص سیستم ایمنی می تواند خطرات بسیار جدی داشته باشد.

منبع: خبرگزاری بانک و بیمه